

GIR HISTORIEBØKENE GRUNNLAG FOR VARIG FRED?

Av Olav Steinøygard, 7078 Saupstad

Når eg høyrer på partidebattane i Stortinget, undrast eg ofte på om det er same saka som blir drøfta. Det som blir utlagt som eit stort pluss av det eine partiet, blir overtydane motlagt som eit like stort minus frå motparten, men slik er no eingong den parlamentariske leiken med fakta.

Den same tendensen går att i historieboekene. Her ymsar fargelegginga på to måtar: Etter forfattarens partipolitiske syn, men aller mest etter fargesansen hjå dei departementsfolka som skal godkjenne bøkene til skolebruk. La meg få ta eit par døme frå bøker som gjerne blir brukte som kjeldeskrifter: Norsk Allkunnebok og Cappelens Cap leksikon.

Særlig i jubileumsåret for den tyske kapitulasjonen har vi

fått ein grundig repetisjon av tyskarane si framferd mot folket i Finnmarka då dei hausten 1944 måtte kapitulere for det sovjetrussiske presset på nordflanken. På desse førti åra er det kome tylftevis med bøker og iaga filmar og TV-innslag om denne dystre delen av norsk samtid, men i ein stutt artikkel får det greie seg med å sitere frå ovanfor nemnde oppslagsverk. Allkunneboka, bind 4 1953 v/Per Tang:

«Då det vart klårt at ty, måtte ut av Finnland, gav dei ordre til at folket i F. skulle flyttast sørover – fyrst på friviljug grunnlag, seinare med trugsmål, tvang og hardstyre. Men det lukkast for oml. 1/3 av folket å koma seg unna og gøyma seg vekk. Dei heldt vinters tid til i gammer, jord-

hol, under kvelvde båtar o.l. og leid mykje ilt. (-).

Etter havstrendene herja ty. marinefolk brutalt og om-synslaut, og folk prøvde å koma seg unna og austover. Så gjekk ty. i gang med å øydeleggja F. for å gjera det vanskeleg for russ. å fylgja etter. Vegar, kaier, bruer og bryggjer vart øydelagde, og alle hus brende. Det dei ikkje kunne brenna, slo dei sund eller sprengde i filler. Husdyra vart slegne ned og reinsdyra skotne. Ein reknar med at 10 400 bustader, 500 industriverksemder, 20 kyrkjer, 150 skular, 21 sjukehus og sjukestover vart brende. 22 000 telefonstolpar, 350 bruer, 180 fyr-lampar, 118 små kraftverk, 350 fiskefarty og fl. tusen småbåtar vart øydelagde.

...» Og i bind 8 1958 legg Magne Skodvin til at «då tyskarane drog seg søretter frå oktober 1944, la dei Nord-N. øyde heilt til Lyngen.»

I 9. bind 1960 heiter det om Rendulic at han «leidde tilbaketoget or Finnl. og Noreg og var ansvarleg for øydeleggingane. (-) Aktiv nazist. Fekk 15 års fengsel i Nürnberg, frigjeven 1951.»

Dei fleste som berre les Allkunnebokas svært detaljerte framstilling av denne saka, vil måtte stusse over at Rendulic blei lausslept alt i 1951 – slik som han hadde late soldatane sine herja i Finnmarka.

Både våre massemedia og godkjendte lærebøker har i denne samanhengen oversett parolane frå London, som oppmoda til motstand mot tys-

karane og lovde å hjelpe. Dermed blei tragediane både fleire og verre for folket. – At den lovde hjelpa på den tida ikkje fanst eller i det heile ikkje kunne ha nådd fram til folket i Finnmarka, er også blitt oversett i historieboekene heilt til i dag.

I 1978 kom så Cap leksikon, der ein kan lesa at Rendulic blei «frifunnet av krigsforbryterdomstol i Nürnberg for ansvar for ødeleggelsene i Finnmark, dømt 1948 for krigsforbrytelser i Kroatia». «Den brente jords taktikk» er nemlig folkerettslig godkjent som forsvarskrig. – Så uhyggelig det er når krigen går utover skuld-lause menneske, og så urettferdig, er no krigslovene dessverre eingong slik.

(Forts. s. 7)

Hvilken makt har NS-folk under de politiske valg?

Etter FOLK OG LAND'S meget sterke kritikk av FREMSKRITTS-PARTIET foran Stortingsvalget i 1985: STILTE Bård Ask oss noen spørsmål i årets siste nummer. Vi vil forsøke å besvare dem:

I nr. 3. 1977 foretok avisen vår den første «valgallup» blandt tidligere medlemmer av Nasjonal Samling.

Vi sendte da ut spørsmålet: HVEM BØR NS-FOLK STEMME PÅ?

Slik ble resultatet:

Vurder hver enkelt kandidat og hvert parti etter hvordan de har stillet seg til NS-folk	28,7 %
Stem Fremskrittspartiet (ALP)	27,4 %
Vi bør ikke stemme på noen av de eksisterende partier	25,3 %
Stem borgerlig	11,2 %
Stem Frie Folkevalgte	7,4 %

Og her er noen av begrunnelsene:

VURDER!

Gi din stemme til det partiet du mener vil ta vare på vår norske jord og de kulturverdier som er knyttet til vårt nasjonale bygdesamfunn! Det var

det du gikk inn for som medlem av NS. Det var et samlet Norge, ikke et parti-Norge. Nasjonal Samling gikk inn for. Per lie d.e. (Forts. s. 6)

Norge gir økonomisk støtte til kommunistisk revolusjon i Sør-Afrika

Bevilgningene kamufleres i statsbudsjett

FOLK OG LAND har tidligere anmeldt boken «Syd-Afrika idag», som er skrevet av h.r.advokat Erik Gjems Onstad.

Boken er skremmende lesning, der vi sjokkeres over hvordan Sovjet i den grad er lykkes med sin desinformasjon om Sør-Afrika, at et nesten samlet norsk Storting har gitt økonomisk støtte til en kommunistisk revolusjon i landet. At bevilgningene blir kamuflert i Statsbudsjettet, gjør ikke saken bedre...

I sin bok (som bør finnes hos alle som er interessert i sannheten om dagens forhold i Sør-Afrika) skriver Erik Gjems Onstad bl.a.:

Norge har i mange år bevilget penger til ANC (African National Congress).

De som vil forsøke å kontrollere denne opplysningen, vil lete forgjeves i Statsbudsjettet, og komme til den konklusjon at jeg ikke snakker sant. Dette har jeg selv fått høre fra erfarne pressefolk, som burde vite bedre.

I mange år har bevilgningen til ANC vært kamuflert i Statsbudsjettet under Post 72. Tilskudd til flyktninger fra det sørlige Afrika. I Statsbudsjettet for 1985 heter det i kommentaren til denne post:

«Alle bevilgningene til flyktninger fra det sørlige Afrika og apartheidpolitikens ofre er nå samlet på denne posten. Sør-Afrikas apartheidpolitikk, okkupasjonen av Namibia og krigshandlingene mot nabostatene har ført med seg økte flyktningestrømmer

og økt behov. Det foreslås derfor at bidraget økes til kr. 64 mill. kroner.»

Jeg skrev i 1983 til Utenriksdepartementet og spurte om hvordan pengene ble disponert og om hvordan det ble kontrollert at pengene ikke gikk til militære formål.

Utenriksdepartementet bekræftet at i 1983 ble det bevilget 16 millioner kroner til SWAPO, 12 millioner til ANC og 750 000 til PAC (Pan African Congress). South African Council of Churches får også penger fra den samme posten.

Utenriksdepartementet regnet den gang med den samme bevilgningen for 1984, men nå er den altså øket.

Utenriksdepartementet skrev i svaret til meg bl.a.:

(Forts. s. 5)

Professor'n i godt selskap

Professoren på ville veier, dr. juris Johannes Andenæs, er blitt: Kommandør av St.Olav, endog Med Stjerne!

Hederen skal knytte seg til hans «innsats i norsk og nordisk rettsliv».

Ganske mange av oss vil vel helst tenke mest på «innsatsen» i norsk rettsliv, hans konfirmasjon av alle uhyrlighetene som ble begått etter okkupasjonen, som bl.a. kommer til uttrykk i hans bok om «oppgjøret».

I denne forbindelse må det være tillat å minne om A. I. Bru's bok av 1985 hvor han setter professoren grundig, og saklig, på plass.

Jeg vil anta at professor, dr. juris Johannes Andenæs ser seg best tjent med ikke å gjøre forsøk på å imøtegå A.I. Bru! Det er fristende å bruke det vulgære uttrykk: – da ville Andenæs sikkert fått seg mere på tygga!

A.I. Bru har nemlig holdt seg til jusen og sannheten. Andenæs derimot har forsøkt seg på å forsvare en misbrukt jus, og går inn for å forsvare usannheter og vilkårligheter.

En sandpåstrøer har han vært i landssvikoppkjørets uhyrligheter. Jo, han fortjener sandelig en St.Olav for det!

Bård Ask

ET HAV AV FORSKJELL

ERIK KAARSTEIN hadde et innlegg i Nationen forleden, som ikke levnet mye til beste for ARNE TREHOLT. Det var især hans muligheter for forsvarerhjelp, såvel under lagmannsrettssaken som nå i den siste runden før Høyesterettsbehandlingen som er så «helt bort i skauen». Erik Kaarstein tar mannen – og ikke ballen!

S. Wergeland Krog (kjent kommunepolitiker fra Sp. i Askim) gjør kort prosess (les hans innlegg i Nationen 25.1.-86). Han erklærer seg uenig i alle Kaarsteins synspunkter. *Gidder simpelt hen ikke å polemisere mot ham!*

Ut fra Wergeland Krog's erklæring om at det norske rettsvesen har kommet «på fote igjen» – i forhold til nivået en gang i tiden – må ha anta at artikkelforfatteren må ha levet en god del tid, og ha sett andre rettstider i landet . . . Jeg vil tro S.W.K. relaterer til den rett etter 1945 og noen år deretter.

Det er ikke vanskelig å slutte seg til S.W.K.'s konklusjoner, som ikke angår personen Treholt, men hans sak som sådan, og dagens rettsprinsipper.

Det er jo et hav av forskjell fra den gang da – og nå, i bruk av rettsapparatet. Og det er det Wergeland Krog vil fastslå som den gledelige utvikling.

Marius

Ingen fred gjennom FN

Olav Hoaas

Verdensorganisasjonen FN har for vane å arrangere «år» for mange gode formål. I 1986 er det, etter hva massemediene forteller, selve verdensfreden som skal tilgodesees. Foreninger og regjeringer blir oppfordret til å samle inn penger til FN – nå som før.

FN er en etterfølger til de internasjonale bankierenes organisasjon, Folkeforbundet, som sammen med The Bank of International Settlements skulle være kimen til ågerkarenes verdensstyre. Derfor står FN som moderorganisasjon for Verdensbanken og Det internasjonale pengefond som har i oppgave å skape et verdensomspennende bankpengesystem, eller gjeldspengesystem. Dette skal plyndre alle folk for deres råstoffer og industrier. Alt av penger skal lånes i omløp mot pant i verdiene og livsgrunnlaget, og gjelden gjøres ubetalelig ved hjelp av rentekrav og fondsopplegg. Derfor blir det alltid konkurser med tilhørende arbeidsløshet, fattigdom, folkeflukt til byene og økokatastrofer, og bankierene kan tilegne seg eksistensgrunnlaget som er pantsatt til dem.

Lederne i land som Kina, Pakistan, Iran og Libya forstår dette spillet og har derfor innført statlige penger som er befriende penger fordi de blir

(Forts. s. 6)

«Solbris»-kapteinen er gått fra borde

Johan Landmark in memoriam

Huset vårt i Argentina ligger oppe på fjellsiden med fritt utsyn over de vakreste landskaper. Stor var min forbauelse da jeg søndag 29. september 1985 fant hele horisonten farget av en imponerende regnbue. Intet tydet på nedbør eller atmosfæriske forhold som kunne begrunne fenomenet; det minnet mere om nordlys og midnattsol, og uvilkårlig gikk mine tanker til Johan. Sammen hadde vi ved utallige anledninger beundret regnbuene på den uendelige havflaten og mange turister husker enda styrmann Landmark fra ferdene til Nordkapp og midnattsolen med BDS's METEOR.

Dagen etter fikk jeg den triste meldingen at Johan plutselig var gått bort i sitt hjem i Bogotá, hovedstaden i Colombia. Dødsfallet inntraff nettopp på

det tidspunkt regnbuen viste seg for meg i Córdoba, Argentina.

Johan Landmark så dagens lys 17.6. 1902 i Narvik og ble altså 83 år. Ganske ung tok han sjøen fatt – en levevei som dengang såvissst ikke kunne sies å være dans på roser: Åpne kommandobruer på skipene, ofte iskalde lugarer, tørrfisk og hermetikk til alle døgnets tider og år og dag mellom hver gang sjømannen fikk se familien gjorde ham i sannhet til «et gjennombarket folkeferd». Johan virket nesten 50 år i dette yrket, med aldri svikten- de pliktfølelse overfor sitt arbeid, sin medmennesker og sitt land.

Men det som bør få kaptein Johan Landmarks navn til å stå med uthevet trykk i norsk sjømannshistorie er bragden da han i 1947–48 førte den vesle

skuten «Solbris» 14 000 kilometer over to verdenshav, under konstant motgang og gjennom utallige farer – og fikk både besetning og fartøy helskinnet frem. Bare de som deltok i reisen kan fullt ut verdsette det enestående sjømannskap og den karakters- tyrke som måtte til for å bringe denne ferden til en vellykket avslutning!

Noen dager før han gikk bort mottok Johan en postpakke med en bok. Tilfellet ville at han akkurat koste seg med lesningen av den da han med ett følte seg dårlig og falt bevisstløs om.

Det siste han skimtet før alt ble mørkt var tittelbladet: «Solbris Ohoi!» . . .

O. Haa . . .
Provincia de Córdoba
Argentina

OVERLEVING ELLER UTSLETTELSE

Av John Collett, 1360 Nesbru

Alle er idag klar over muligheten for total – eller nester total utslettelse av alt liv på jordkloden.

Spørsmålet er: Kan noe gjøres for å forhindre det, eller må vi bare vente tålmodig på dagen det kan inntreffe og i mellomtiden leve i håpet om at det ikke vil hende?

For meg er det klart at det bare finnes en mulig løsning. Og løsningen er ganske enkelt et verdensstyre. Det betyr en slutt på nasjonale overherredømmer og at de nasjonale styremaktene blir underkastet et verdensstyre. I prinsippet kan det være noe tilsvarende Amerikas Forenede Stater, hvor 50 stater, hver med sin regjering, er underlagt hovedstyret for forbundsstatene (uten sammenligning forøvrig med USA og dets nasjonale og internasjonale politikk og økonomi).

Det finnes bare ett avgjørende spørsmål: Er verdensbefolkning moden for en slik ordning? Og hvis ikke, må vi da se en mulig utslettelse av alt, eller nesten alt liv på kloden i øynene?

Ifølge historikeren Toynbee

har det eksistert 25 verdenssivilisasjoner før vår. De er oppstått og forsvunnet, noen etter tusener og andre etter hundretusener av år. Vår egen patriarkalsk-autoritære verdenssivilisasjon har vart ca. 6000 år. Er tiden kommet for at den går under, eller for en gullalder bygget på internasjonalt samarbeide og en rimelig fordeling av godene?

Sannsynlig er det at de landene som har en uforholdsmessig stor andel av de materielle verdensgodene ikke ønsker å gi slipp på noe vesentlig av det de nu har til fordel for verdensbefolkningen som helhet.

Men hvis de innser at alternativet sannsynligvis er ubeskrivelig lidelse og total eller nesten total utslettelse av dem selv såvel som resten av verdensbefolkningen, ville de kanskje velge overleving. Ved grundig ettertanke ville de kanskje innse at verden idag er en enhet hvor alle er avhengige av alle for et bedre liv på kloden – og rett og slett for overleving.

Den enkleste måten å gjennomføre en slik ordning på

ville vel være å gi absolutt internasjonal kontroll til den allerede bestående verdensorganisasjonen, De Forenede Nasjoner. Kriteriet for valg av ledere for organisasjonen ville først og fremst være at de alle har en innstilling som setter verdens totale velferd som topp prioritet og ledemotiv for verdensstyret. Det ville kreve en innsats på et langt høyere plan enn den nu eksisterende politikk.

Er vi modne for en ny verden som ikke bare vil overleve, men gå inn for samarbeide og velferd for hele verdensbefolkningen og for den best mulige behandling av plante- og dyreliv og naturressursene? Eller er tiden nær for undergangen av vår sivilisasjon?

Tiden er i høy grad inne for en ny bevegelse som må vokse hurtig og omfatte alle land før det kan bli for sent. Det synes rimelig at Norge, med god internasjonal anseelse, tar initiativet til denne bevegelsen. Navnet på bevegelsen kan drøftes. En mulighet er: Bevegelsen for Overleving, Fred og Verdensstyre.

John Collett

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Redaktører:
KÅRE HAUGERUD Ansvar.
KJELL B. SCHREINER
Forretningsfører:
H. SCHAANNING

Postadresse: Boks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.
Kontortider: Enerhaugsplassen 4, Oslo;
mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 11-14 og onsdag kl. 17-20.
Telefon: (02) 19 06 71 - (Telefonvarer).
Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 80,- (i omslag kr. 100,-). Utlendet + kr. 10,-.

Giro: Post 5 16 45 04. Bank 6063.05.01248

Abonnementet (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.

Annonser forskuddsbetales med kr. 1,- + m.v.a. pr. spaltem.m. Minstepris kr. 50,-.

Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG.

Trykk: Viking Boktrykkeri A/S.

HVITE NEGRE

Hvem er da de?

Vi tenker faktisk på alle disse som fra 1945 har rykket inn mot en verden, de inntil da forgoes hadde søkt å storme.

De presset på og kom over barrikadene.

De drepte ikke med våpen, men målbevisst og effektivt med flertallets uimotståelige kraft. Den som førte med seg destruktive mentale overgrep; forrættelse av vårt språk; kunst og litteratur preget av de plankegjerdene og toalettvegger de gjennom barn- og ungdom hadde vanvirket krittet med.

Som unge lærere strømmet de inn på våre skoler, undergrov barnas gode seder og oppførsel, ervervet i godt miljø og gjennom gode tradisjoner. (Dette som var «klassefiendtlig».)

Alt folket ble drevet ut på kjøkkenet, servietten forsvant og man tørket seg med håndbaken.

De kunnskapstørste kom seg frem, som rett var, men hva verre var; undermålsmennene ville ikke stå tilbake. (Stadig ble de holdt i sjakk av en vred Minerva.)

De visste råd, for ingen er mer ærgjerrig enn de som ikke når frem på legal vis: De lavere utdannede anerkjente visdommens krans; teknikkerne kalte seg ingeniører, og bestyrere av husmorskoler og yrkesskoler ble kalt rektorer, en tittel som tidligere var forbeholdt ledere av Universiteter og Høyskoler. Etter 1945 fikk man eksplosiv invasjon av militært befal, som fra fenrikker avanserte til kapteiner i løpet av 1 år, uten annen utdanning, uten andre forutsetninger, enn hentet fra okkupasjonsårene «da de lå på skauen», «dro til Sverige» eller dukket opp som medlemmer av Hjemmefronten i vårdagene 1945. Før disse okkupasjonsår var det utenkelig at en embetsmann kunne la seg bestikke, eller la seg verve til spion, utenkelig for militært befal å opptre bøllete, eller å vise seg beruset i tjeneste, utenkelig at lærere skulle la seg terrorisere av sine elever, eller av «foreldreråd» og «skoletillitsmenn», som støttet barnas opptreden.

Det var utenkelig at våre laverestående analfabeter skulle komme til en velstand som ga dem eget hus, bil, hytte, TV og motorbåt, mens åndens bannerløftere ble kastet ut i grøftene. Denne uhyre forfallsperiode, pornokratiets ødeleggende molokk, som fortærte et helt folks tradisjoner, dets lover og dets moral, dets immaterielle verdier og naturlige vennlighet - denne molokk ruller videre over den «asfalt av demokrati» som skal skjule deres store ubotelige hærfang gjennom «fridomsårene» etter den annen verdenskrig, disse årene fra 1945 som vil få våre historieskrivere til å stønne av fortvilelse.

Da «Dagbladet» fortalte «sannheten» om Katyn-skogen

Den 27/6 1945 har Dagbladet stor overskrift på 1. side: «Katyn-skogen Tysklands verk.» Dagen etter også første-sideoppslag: «Norsk fange fra Sachsenhausen avslører Katyn-svindelen.» Avisen bringer så et intervju med Sachsenhaus-fangen Erik B. Johansen. Han fortalte bl.a. til Dagbladet: «Ved hjelp av forskjellige kjemiske midler arbeidet de f.eks. med lommebøkene så de kom til å se slitte og gamle ut, og når de var ferdig preparert ble de lagt inn i polske uniformer.»

Både De allierte og Norge ønsket å velte ansvaret for Katyn-massakren over på tyskerne. Dette innrømmer Haakon Lie i «Krigsår» side 181: «På alle hold ble det gjort store anstrengelser for å dysse saken ned.» Men, tilføyer Haakon Lie, hverken det britiske eller det amerikanske utenriksdepartement var i tvil om at det var russerne som hadde begått ugjerningen. «Heller ikke det norske utenriksdepartement var i tvil» forteller Lie. Og hadde ikke polakkene presset på for å få sannheten frem ville utvilsomt Dagbladets versjon fra 1945 vært den rådende også i dag.

God tilgang på vennegaver

Fullt belagt med vennegaver også i dette nummer, og fortsatt har vi mange på lager.

Venter du på kvittering for ditt innsendte beløp, kommer det altså i et senere nummer.

FOLK OG LAND er avhengig av disse gaver, og vi kan ikke nok takke de av våre som sender oss små og store pengebidrag.

«VENNEGAVER»
fra «Folk og Land»s venner.

Takk for følgende bidrag:

L. H., Ål	70,-	N. D., Leksvik	50,-
A. N., Porsgrunn	400,-	A. S., Spongdaal	100,-
B. H., Skien	20,-	O. R., Børse	100,-
F. S., Stavanger	100,-	R. S., Utøy	20,-
O. K., Kristiansand	100,-	N. N. i Nord-Norge	100,-
H. M. F., Kristiansand	50,-	T. E., Nesna	200,-
P. S., Stavanger	100,-	K. S., Mo	100,-
O. E., Stavanger	100,-	E. B., Mosjøen	50,-
H. S., Tau	200,-	J., Høvik	100,-
E. G., Finsland	20,-	V. H., Oslo	50,-
O. T. T., Sandnes	100,-	L. B., Oslo	100,-
V. L., Sæbøvågen	100,-	L. S., Oslo	100,-
J. I., Bergen	100,-	A. S. H., Oslo	300,-
T. N., Nesttun	100,-	A. L., Oslo	100,-
S. B., Knarrevik	50,-	E. L., Oslo	300,-
L. M. S., Laksevåg	100,-	H. W., Oslo	100,-
F. R., Haugesund	400,-	P. H. B., Oslo	50,-
S. L., Viksdalen	50,-	J. W. B., Oslo	120,-
L. S., Eidsbygda	140,-	G. K., Oslo	200,-
A. S., Leira	80,-	H. L., Oslo	100,-
O. N., Kvanne	110,-	R. A. M., Oslo	50,-
N. B., Vestsmøla	100,-	O. S., Oslo	100,-
B. Ø., Sundalsøra	60,-	Ø. M., Oslo	400,-
M. A., Ålesund	100,-	E. N., Moss	150,-
O. M., Levanger	120,-	K. H., Stabekk	1.000,-

Brubbygggarar, landssvvikarar kjettarar?

Av Trygve Engen, Nesna

I Arne Treholt si bok «Ale-ne» får vi «siktete» sin eigen versjon av det som har hendt, det er hans subjektive syn som kjem til orde. Som mange andre i liknande situasjoner synest han vera utan medvet om skyld. Anten ein vil bruke uttrykket «brubbygggar» eller eit anna, spelar mindre rolle, - han synest meine at han i den aktuelle situasjonen har gjort det han heldt for å vera rett: Å prøve å formidle kontakt mellom aust og vest, innleie ein dialog som på sikt kunde bidra til å hindre den verdskatastrofen vi alle gruvar for. Han appellerar til «historiens dom», -

«om da vårt folk får noen særlig fremtidig historie.» - «Vårt fåtallige folk har neppe noen sjanse.»

Desse og fleire liknande utsegner fortel oss at Treholt ser og forstår og vedgår realitetene: At vårt folk, så vel som dei andre nordiske og europeiske folk, no står fram på stupet. Eit militært eller diplomatisk feilsteg kan føre oss til det endelege og uopprettelege fall. Han har og ei aning om årsakene til at situasjonen er slik:

«Tsjekkoslovakia ble be-kreftelsen på at greske venner hadde rett. Europas

skjebne ble fastlagt i Jalta 1944 . . .

Seierherrenes justis hvilte fortsatt over Europa.» (S. 186.)

Likevel synest han å godta myten om «demokratiet» sin siger (ved Sovjet-tyranniet si hjelp!) i 1945. Sovjet - «stanset Hitler, - frigjorde Finnmark.» Først då Tsjekkoslovakia vart «frigjort» i 1968, reagerte Treholt. Alle tidlegare offer for sovjetimperialismen, Randstatene, Finland, Aust-Tyskland, Polen, Ungarn, alt synest vera gløymt. Han ser ikkje, - vil kanskje ikkje sjå, - at det kunde vera ein samanheng mellom alt dette og det som skjedde i Hellas, der ein «oberst-junta» greip inn av frykt for at også

(Forts. s. 6)

Disse årene da magene var fulle, mens hjernen var tom. Disse årene hvor en solens ustanselige lysflom av velstann forandret en fullmoden, saftig plumme av et folk til en vissen drue.

Straks før jul utkom på Dreyers forlag boken «Lys over Landssvikoppgjøret» av Albert Wiesener.

Det er ikke den første bok som prøver å bringe lys inn i dette mørke rettskapitel, men kanskje den beste og mest uangripelige redegjørelse av denne, for Norge, ydmykende prosess og som mer var et rettssvik enn ett rettsoppgjør.

Boken er ikke skrevet av en hvemsomhelst. Forfatteren har et solid juridisk utdannelse og erfaring bak seg, og har de beste forutsetninger for å angripe landssvikoppgjøret med sikker juridisk argumentasjon og dokumentasjon.

Etter å ha redegjort for sitt eget livsløp og som utelukker mistanken om at boken skulle være skrevet som et partsinnlegg fra NS-hold, blir leseren konfrontert med en rekke kjennsigninger så godt un-

En politisk summarisk hevnaksjon preget av seierherrens justis

Av Aa-H.B.

derbygget at de vanskelig kan tilsløres eller stikkes under stol.

Boken tar først fatt i den uhyrlighet at 93 000 personer – mer eller mindre – ble stemplet som landsforredere ut av en nasjon på snau 4 millioner innvånere.

Her må det være noe galt med anvendelsen av rettsprinsippene, mener Wiesener, og kommer fram til den logiske konklusjon at landssvikoppgjøret peker seg ut som en politisk summarisk hevnaksjon, preget av seierherrens justis.

De dømtes motivasjon og subjektive skylderkenne

trekkes med rette fram i boken. Wiesener påpeker hvordan domstolene ignorerte de tiltaltes handlingsmotive, og hensynsløst satte bevisføringen for subjektiv skyld til side.

Forfatteren gjennomgår med juridisk klarsyn anvendelsen av straffelovens § 86, og påviser hvordan den subtile Landssviksankningen av 15.12.-44, konstruert som et supplement til § 86, istedetfor å virke som en mildere straffereaksjon, tvert imot ble en skjerpelse med bl.a. bestemmelsene om kollektiv skyld og erstatning.

For dem som fabrikerte og gjennomførte landssvikoppgjøret – med bifall av et hevn-gjerrig og seiersberust folk – er det så mye prestisje og dårlig samvittighet å skjule at gjenlevende, tidligere NS-folk neppe kan regne med å hente noen form for oppreisning, og forfatteren er selv oppmerksom på dette i sin dedikasjon av boken som ikke minst er myntet på den generasjon som nå vokser opp og som også med sikkerhet vil forandre historiens dom over dem som i en krevende og vanskelig tid for landet, etter sin ærlige overbevisning handlet ut fra fedre-

landskjærlighet, men som uretmessig ble fordømt av sin forvirrede samtid.

Wiesener skal ha takk for sin manende og rettskafne analyse av et rettsoppgjør som ikke vil levne landet stor ære og heder, men som tvert imot best kan karakteriseres med redaktør Chr. Christensens ord i hans anmeldelse av boken i Morgenbladet hvor han tilslutt sier, sitat; «at 93 000 dømte under landssvikoppgjøret til sammen ikke fikk anledning til så mye forsvar for sine gjerninger som spionen Treholt alene har fått.»

Bærum, jan. 1986

Aa-H.B.

Albert Wiesener:

«Lys over landssvikoppgjøret»
Dreyer, 121 sider

Boken kan bestilles fra vår «Boktjeneste».

MÅNEDENS PERNILLE

I RETTSSTATENS VOLD

Christian Christensen avslutter en anmeldelse av Albert Wieseners nye bok, «Lys over landssvikoppgjøret» i «Famand» nr. 4 som følger:

«På en måte er Albert Wieseners bok av året uhyggelig aktuell. 92 805 landsmenn fikk tilsammen mindre forsvar, enn Arne Treholt alene, 40 år senere.»

Så vidt jeg kan forstå har han, for å benytte et av C.C.'s egne ord, uhyggelig rett.

Jeg har intervjuet et par av de fengselsfuglene som fikk ufrivillig opphold på statens bekostning på «Bayern» (Oslo Kretsfengsel i Åkebergveien) fra maidagene i 1945 til langt ut i 1946. Begge forteller med små avvikelser det samme. Jeg gjengir her samtalen med den ene.

«Du ble arrestert den 9. mai?»

«Ja, det kom fem mann bevæpnet til tennene og hentet meg, så jeg slapp å stå bak på et lasteplan. Etter mengdens hyllest utenfor Møllergaten 19, der jeg først tilbragte tolv timer i stående stilling, ble en del av oss ut på natten kjørt til «Bayer'n». Fengslet er et ombygget bryggeri, derav klengenavnet.»

«Og så ble du dagen etter framstilt i forhørsretten?»

«Ikke akkurat det. Nokså ublidt geleidet inn i fengslet, sto jeg sammen med de andre og en masse som allerede had-

de ventet en lang stund som en av sildene i en tønne. Det vrimlet av menn med våpen, de få fengselsbetjentene som var å se, forsvant helt i mengden.

Personlig fikk jeg bare et spark i ryggen, da jeg forsøkte å sette meg, så jeg var jo heldig. Ut på formiddagen den tiende ble jeg, befridd for de eiendeler jeg hadde med, sterkt beovoktet, bragt til en enmannscelle. Der var det tre fra før, så jeg skulle ikke mangle selskap. Det ble forresten fem av oss før dagen var omme.»

«Men hva med forhørsretten, skal ikke arresterte innen 24 timer, med en forsvarer ved sin side, framstilles for en forhørsdommer?»

«Jo, de skal visst det. Jeg tror det var en gang i juni at en slik innfant seg i fengslet, og udelte fengslingskjennelser på fire måneder på løpende bånd. Det tok gjennomsnittlig 3-4 minutter per stykk. Det var ingen vits i å åpne munnen til annet enn å bekrefte at en var den man var.» Så bar det tilbake til femmannsrommet. Jeg tror det forresten var min tur til å sove på brisk den natten. Det var ikke fullt så kaldt som å ligge på gulvet.»

«Jeg har fremdeles ikke hørt noe om en forsvarer.»

«Jeg tror det var en gang i slutten av september at jeg ble hentet ut fra cellen for å konfronteres med en forsvarer. Jeg husker ikke høyaktig når, eller hva han het, for det var

ikke mulig å gjøre notater. En hver besiddelse av noe å skrive på og noe å skrive med var fortsatt forbudt, og kontrollen var meget streng. Vi kunne ikke, som Arne Treholt, fylle folianter med notater eller skrive bøker. Forresten var jeg, etter hvert som vekten gikk nedover, blitt noe slapp, og forresten hadde jeg ikke hatt noen resurser å tære på heller, for jeg var temmelig åleslank allerede da jeg ble arrestert. Men det er et annet kapittel.

«Så du hadde fått tak i en forsvarer?»

«Nei, vedkommende var offentlig oppnevnt for å ta seg av mitt forsvar. Jeg ble sluppet inn til ham, og rakte fram hånden. Han ignorerte den, men benyttet SIN høyre til å peke på en stol. Han opplyste hva han het og at han var offentlig oppnevnt som min forsvarer. Derpå ga han seg til å gjøre det klart for meg hvilken synder og landssviker jeg var, noe jeg, ifølge ham, også selv måtte innse, samt at jeg var skyldig til stor straff.»

«Det var tydeligvis ingen Nordhus eller Haugestad som kom til deg?»

«Nei, desidert ikke. Jeg tillot meg å ta til motmæle, noe som førte til at hans refselsertiltak i intensitet.»

«Det må ha vært et hyggelig møte!»

«Det får en si. Men det ble et kort møte, for jeg ba ham gjøre meg en bitte liten tjeneste,

nemlig den å ta med det ark han hadde lagt på bordet, reise seg og forsvinne. Han ble hummerrød i fjeset, hveste at jeg nok skulle få det som jeg hadde fortjent, og så var jeg uten forsvarer. Så jeg møtte da også uten forsvarer noen uker senere til fire måneders fornyet kontrakt utstedt av forhørsdommeren. Vi kalte det for «påfyll», og det tok ikke lenger tid enn første møte med justisen. Annet var vel heller ikke å vente, for over alt i fengslet hang det plaketer, – vi så dem hver gang vi skulle luftes den halvtimen som var avsatt til dette. – Så vidt jeg husker bar de den prangende innskrift at «med lov skulle landet gjenoppbygges» eller «gjenreises». På et vis var det jo godt å vite at man var delaktig i dette.»

«Fikk du tak i noen som kunne tenke seg å forsvare deg?»

«Da jeg fjerde gang ble framstilt for forhørsdommeren, hadde jeg mottatt tiltalebeslutningen. Jeg ble spurt om jeg ønsket løslatelse inntil saken kom opp, og eventuelt sone resten senere, og jeg sa ja takk. Ut i oktober var det blitt tillatt med et sensurert livstegn i form av et kort per måned, så jeg visste at min far og bror var på midlertidig frifot. Det kunne være hyggelig å se familien og venner igjen. Min far hadde funnet en sakfører som inntok en nøytral holdning. Han tok

også min sak, og han førte virkelig et forsvar. Men mot en dommer som skulle gjenopprette sitt noe frynsete ry fra krigens dager var det ikke så lett, selv om vi i mellomtiden hadde kommet litt inn i 1947.

«Du bruker ord og vendinger som får meg til å tro at du nærmest harselerer over det hele.»

«Du har ikke urett. Dengang lo jeg ikke av det, det var for jævlig til det, men nå tenker jeg alltid på de verdige formene, som landssvikoppgjøret ifølge et nesten enstemmig stortingsvedtak, foregikk i. Men hvor mange fantastiske, fine mennesker ble jeg ikke kjent med den gangen. Og hva som kanskje var aller viktigst var dette, at rettsstaten hverken klarte å knekke oss åndelig eller sjelelig. Noen av dem som var opp i årene den gangen ble nok merket for resten av livet. Jeg kjenner et par tilfeller, og jeg har vanskelig for å tilgi dem som formørket deres livsaften.»

«Har du noe imot at jeg gjengir samtalen vår på trykk. Som du har sett, har jeg stenografert den ned.»

«Nei, men hensyn til barna forlanger anonymitet. Jeg har ikke forrådt Norge, så for meg er det ingen utsikter til å bli kjendis og millionær ved å stå fram i rampelyset.»

Pernille

Norge gir økonomisk støtte . . .

(Forts. fra s. 1)

«Anvendelsen av de bevilgede midler er underkastet nøye kontroll, dels gjennom de stedlige ambassader/NORAD-representasjoner og dels gjennom besøk av representanter for Utenriksdepartementet. På denne måten ønsker en å forsikre seg om at anvendelsen av midlene er i samsvar med forutsetningene.»

Etter det jeg har sett av NORAD's virksomhet og effektiviteten ved enkelte av våre utenriksstasjoner har jeg ikke stor tro på denne kontrollen. Men i alle fall er det vesentlige av ANC's (og PAC's) virksomhet rettet mot helt andre felter enn å ta vare på flyktninger.

La oss se litt nærmere på ANC.

ANC ble stiftet i 1912 som de sortes politiske organisasjon som et motstykke til de hvites The National Party.

The South African Communist party ble stiftet i 1921, men ble erklært forbudt i 1950. Partiet ble da oppløst, men fortsatte sin virksomhet i det skjulte, blant annet ble ANC infiltrert. En del av medlemmene i ANC reagerte mot denne infiltrasjonen av kommunister, og brøt ut og dannet PAC (Pan African Congress) i 1958.

Etter diserse demonstrasjoner og sammenstøt med politiet, ble både ANC og PAC erklært ulovlige i 1960.

Både ANC og PAC har fortsatt sin virksomhet, og la meg bare nå slå fast at Norge altså yter økonomisk støtte til organisasjoner som er forbudt i sitt hjemland. Bare dette er vel egentlig sterkere enn de fleste nordmenn hadde tenkt seg. En støtte til flyktninger kunne vi lett ha kanalisert gjennom andre organisasjoner.

Umiddelbart etter at ANC og PAC ble erklært ulovlige, ble organisasjonen Umkhonto We Sizwe (Nasjonens spyd) opprettet. Dette er en ren kamporganisasjon som var ulovlig fra første øyeblikk. Denne organisasjonens mål er å styrte den nåværende regjering ved revolusjon, og for å nå dette mål, driver den sabotasje, terroristvirksomhet og gerilja.

En av de første som ble arrestert og dømt etter at ANC var blitt erklært ulovlig i 1960, var Nelson Mandela, som hadde vært en av stifterne av ANC's ungdomsorganisasjon, som var den første del av ANC som ble kommunistinfiltrert. I 1952

var Mandela blitt president i ANC's avdeling i provinsen Transvaal.

Under rettssaken mot Mandela kom det blant annet frem at han var kommunist. Han hadde blant annet laget et skrift: «How to be a good Communist.» Dette ble funnet med hans egen håndskrift.

Etter norsk rett er dette ikke ulovlig, men Mandela hadde også deltatt i en Pan African Freedom Movement Conference i Addis Ababa i 1962, og etter oppdrag av Umkonto We Sizwe hadde han påtatt seg å undersøke mulighetene for at syd-afrikanere kunne få opplæring i sabotasje og geriljakrigføring i andre land. Men ikke nok med det. Blant de papirene som ble beslaglagt, fant man også dokumenter som viste at den gruppen som Mandela tilhørte, var i forhandling med Sovjet, Øst-Tyskland og Kina om våpenleveranser for geriljavirksomhet i Syd-Afrika. Slikt kan selvfølgelig intet land la passere ustraffet.

Men så langt er vi kommet i Norge i hetsen mot regjeringen i Syd-Afrika, at da Aftenposten i begynnelsen av januar 1985 hadde en liten notis om Mandela, het det at han satt i fengsel fordi han hadde «motarbeidet» regjeringen.

For en tid siden traff jeg The Judge President of The Transvaal Supreme Court, dommer J. Boshoff. Han hadde vært dommer i en av de største høyforræderisakene i Syd-Afrika, nemlig en sak mot Abram Fischer, som var blitt arrestert ved en større opprulling av ANC, South African Communist Party og Umkonto We Sizwe i 1964.

Jeg har fått en avskrift av dommen mot Abram Fisher. Dommen er på 79 maskinskrevne sider pluss 8 sider om straffeutmålingen.

Det fremgår av dommen at Lilliesleaf Farm i Rivonia var hovedkvarteret både for the South African Communist Party, ANC (African National Congress) og for Umkonto We Sizwe.

Av vitneprov fremgikk det at Umkonto We Sizwe ble ledet av en nasjonal overkommando, som var ansvarlig overfor kommunistpartiet, og at lederne av kommunistpartiet og ANC i stor utstrekning var de samme.

Avsløringene av de revolusjonære planene og identifika-

sjonen med det sydafrikanske kommunistpartiet, var et voldsomt tilbakeslag for ANC. På den annen side økte Sovjets innflytelse over hele Afrika i løpet av 1960- og 70-årene. Det ene land etter det annet erklarte seg sosialistisk eller marxist-leninistisk, og Sovjet pumpet inn militært materiell og militære rådgivere.

Sovjets psykologiske krigføring økte i intensitet og effektivitet, og over hele verden økte propagandaen mot «apartheidregimet» eller «det hvite mindretallsregimet i Pretoria», som det heter i NRR's språkbruk.

Våre hjemlige sosialister gikk inn for å gjøre Nelson Mandela til en uskyldig martyr. Ingen så eller kjente til de nære bånd mellom Nelson Mandela, det syd-afrikanske kommunistparti og Moskva.

Da sosialistene i Stortinget gikk inn for økonomisk støtte til ANC sammen med andre «frigjøringsbevegelser», våget ikke de borgerlige å gå imot. Resultatet har blitt at et nesten samlet Storting har gitt økonomisk støtte til kommunistisk revolusjon i Syd-Afrika. Og de revolusjonære har fått rikelig med midler til å drive både sin revolusjonære virksomhet og sin psykologiske virksomhet videre.

Samtidig med at de sorte i Syd-Afrika stadig har fått høyere levestandard og mer selvstyre har propagandaen mot apartheid og de hvite øket i intensitet. Ingen av våre media har villet fortelle om hvordan de sorte har oppnådd stadig større rettigheter eller om hvordan raseskilnepolitikken er blitt oppmyket.

Vi har heller ikke fått høre noe om at millioner av sorte støtter opp om sine ledere i de forskjellige nasjonale statene.

I stedet er vi blitt rent fullstendig over ende av den sosialistiske propagandaen om at ANC representerer den sorte befolkningen, mens virkeligheten er at ANC bare representerer en del av den sorte bybefolkningen.

Det kan være verdt å nevne at det sydafrikanske kommunistparti hadde 2.000 medlemmer, da det ble forbudt i 1950, og ANC hadde 120 000 medlemmer, da det ble forbudt i 1960. Til sammenligning har Inkatha 1 million medlemmer.

Det er også interessant å merke seg at Nelson Mandela er xhosa og kommer fra Transkei, som har erklært seg uavhengig under ledelse av Kaiser Matanzima. I Transkei er Mandela idag like uønsket som

hos de hvite i Pretoria. Den støtten Nelson Mandela har idag kommer fra en del av xhosaene i Soweto og andre radikale «urban blacks».

U.S.A. er vel uten sammenligning det landet i vest, som har ført den mest bevisste politikk i forhold til Sovjet. Dette har også ført til at U.S.A. tildels har hatt en annen holdning til mange forhold i Afrika enn mange europeiske land. Dette gjelder ikke minst i forhold til Syd-Afrika.

I 1981 karakteriserte den amerikanske viseutenriksminister Chester Crocker det sydlige Afrika som en «nøkkelregion» som krever særlig oppmerksomhet og en veloverveid politikk fra U.S.A.'s side. Han pekte spesielt på U.S.A.'s store økonomiske interesser, både på grunn av store amerikanske investeringer i området og på grunn av mineralene. Han pekte også på Sovjets stadig økende interesse og engasjement og på de meget kompliserte politiske forhold.

Allerede et år tidligere hadde U.S.A.'s daværende utenriksminister Alexander Haig pekt på at Sovjet ville kontrollere 90% av mange kritiske metaller som det ikke finnes erstatning for, hvis Sovjet skulle få kontroll over Syd-Afrika. Alexander Haig uttalte at på bakgrunn av Sovjets aktivitet med vasallstater i Afrika som Angola, Etiopia og en rekke andre land var man kommet inn i ressurskrigen.

På denne bakgrunnen besluttet det amerikanske senat i 1981 å foreta en nærmere vurdering av Sovjets, Øst-Tysklands og Cubas engasjement i terroristvirksomhet i det sydlige Afrika.

Resultatet ble en rapport fra en underkomite under Justiskomiteen i det amerikanske senat i november 1982.

Jeg kom over rapporten under en tur til Paris noe senere under et forsøk på å komme i kontakt med representanter for UNITA.

Rapporten var skremmende lesning.

Rapporten som er på 28 sider beskriver i detalj hvordan både ANC og SWAPO er fullstendig infiltrert av kommunister og dominert av Sovjet. Rapporten refererer navnene på lederne som går igjen i det sydafrikanske kommunistparti, i ANC og i Umkhonto We Sizwe.

I rapportens konklusjon heter det blant annet:

«Det bevismaterialet komiteen har mottatt er dypt for-

uroligende. Det viser klart at ANC's og SWAPO's opprinnelige mål er blitt forvridd, og at Sovjet og Sovjets allierte har oppnådd en alarmerende effektiv kontroll over disse organisasjonene. Den virksomhet som disse organisasjonene driver, kan ikke lett forenes med frigjøring og frihet. Bevismaterialet har således illustrert hvordan Sovjet ennå en gang støtter terrorisme under dekke av hjelp til kamp for nasjonal frigjøring. Det er på høy tid at våre politikere, det amerikanske folk og verden som helhet blir gjort oppmerksom på disse fakta.»

I klonklusjonen viser komiteen også til en uttalelse av Henry Kissinger etter at sjåhen av Iran var styrtet:

«Hvis vi støtter endringer uten å sørge for et moderat, demokratisk alternativ, vil en politikk basert på rettferdighet og menneskerettigheter lett resultere i en verden med anti-amerikansk radikalisme.»

Og konklusjonen fortsetter:

«De i vårt samfunn som forblindet av Sovjets og dets kommunistalliertes annektering og forvrengning av frihetens språk, har latt seg vilde til å omfavne disse sovjetunderstøttede terroristorganisasjoner, SWAPO og ANC, har spesielt behov for å studere denne rapporten og å reflektere over dr. Kissingers råd. Komiteens erfaringer er særlig relevante nå når SWAPO og ANC fremstilles som de eneste legitime politiske krefter og representanter for folket i Nambibia og Syd-Afrika. Cuba, Vietnam, Nicaragua og Iran er glimrende og tragiske eksempler på vår manglende evne til fullt ut å forstå og vurdere motivene, ideologiene og forbindelsene mellom dem som har søkt politisk makt under dekke av nasjonal frigjøring. Disse landene er klare eksempler på den forferdelige pris andre har måttet betale for våre tidligere feil.»

Denne komite, som er klar over sitt ansvar, vil gjennomføre en undersøkelse av det støtteapparat som er etablert i U.S.A. for disse og andre terroristorganisasjoner som opptrer internasjonalt i strid med U.S.A.'s interesser, og komiteen vil søke å finne midler for å stoppe slik støtte.»

Da jeg kom tilbake fra Paris, traff jeg tilfeldigvis utenriksminister Sverre Stray på Gardermoen. Han kjente ikke rapporten, så han fikk mitt eksemplar. Senere har jeg skaffet mange flere og gitt dem til en

(Forts. s. 6)

Hvilken makt har NS-folk . . .

(Forts. fra s. 1)

Målt med dagens målestokk ville vårt parti med sitt medlemstall fra krigsårene ha vært landets nest største parti i dag. Disse menneskene, hvis hederlige hovedtanke det var å få landet velberget gjennom krigen, vil med sin naturlige motivering kunne «takke for sist» og med selvrespekt si at dette valget er vårt!

R., Østfold

STEM FREMSKRITTPARTIET!

Det finnes bare ett parti som tydelig har sagt fra offentlig, også på TV-skjermen (modig gjort), at også tidl. NS-folk er velkommen, nemlig ALP, som nu forøvrig forandrer sitt navn til Fremskrittspartiet.

H., Nordland

Anders Langes Parti (Fremskrittspartiet) er det eneste norske parti som klart tar avstand fra all kommunistisk og marxistisk politikk både i skrift og tale, og kanskje ikke minst fra Stortingets talerstol gjør dette kjent, skjønt dette kanskje ikke kommer tydelig nok frem, takket være pressens evne til å tie partiet i hjel eller skade det på andre måter. ALP er også det eneste parti som ikke bare krever et sterkt forsvaret, men det er også villig til å bevilge de penger som trengs.

NS-medlem 1933

Akershus

STEM BORGERLIG!

For mange år siden gjorde en del av oss en innsats i form av kurs og foredrag for Fedrelandslaget. Hovedmeningen med Fedrelandslaget var å reise en bevegelse som sto «over partiene». Derfor skulle vi som ble sendt rundt ikke favorisere noen av disse partier, men dra følgende konklusjon: «Stem borgerlig!». Hvem av våre borgerlige partier i dag fortjener vår stemme? Dette kaster jeg frem som et tankekors for mine venner.

P.D., Oslo

IKKE STEM!

Jeg er bonde. Jeg har tid til å vente. En gang vil det skje. I mellomtiden akter jeg å holde min sti ren. Jeg stemmer ikke.

O., Oppland

Difor meiner eg at ingen tå dei etablerte partia på Stortinget hev ein tankje um rettferd og likestilling, for ikkje å

snakke um oppreising for tidl. NS-folk – og kvifor skal me då støtte dei i stemmekvegjakta?

G., Buskerud

Jeg synes ikke vi skal stemme på noe parti. Vi må vel engang lære av å være godtroende. Halve løfter om forståelse for vår sak har vi hørt så ofte uten at noen tør ta til orde mot den urett vi har vært utsatt for. Fortsatt blir vi stadig diskriminert og sjikanert i presse, radio og fjernsyn, ja endog i rettsvesenet.

S., Oppland

Også før Stortingsvalget i 1981 ble foretatt en lignende undersøkelse.

Det viste seg da at prosenttallet for FREMSKRITTPARTIET var kommet opp i 48%, SV 2%, hjemmesittergruppen 30%, mens FRIE FOLKEVALGTE var radert ut.

I troen på løfter om forståelse for vår sak, gikk titusener NS-folk til valgurnene med FREMSKRITTPARTIETS liste i 1981, og Carl I. Hagen kunne neppe være i tvil om hvem han kunne takke for valgseieren.

Han lønnet dem dårlig.

Etter kort tid viste det seg at han hadde nyttet de tidligere NS-medlemmer som utelukkende stemmekveg, – som ble slaktet da seieren var halt vel i land.

Det straffet seg for Hagen, og ved valget i 1985 ble hans parti selv utslettet, etter at FOLK OG LAND og «jungeltelegraf» vår advarte mot å gi stemmene til FREMSKRITTPARTIET.

Har da tidligere NS-folk en slik makt under de politiske valg?

Ja, så avgjort, – hvis det hele blir skikkelig organisert, – hvis NS-folk står sammen, og også får med seg familie og sympatiserende.

Eksemplet FREMSKRITTPARTIET viser at NS-folk kan føre et parti frem til seiersplass, eller brutalt rive det overende.

Dette gjelder også kandidater på de forskjellige partiers lister under kommunevalg. Som kjent ble det under kommunevalget i 1983 sendt ut oppfordringer til tidligere NS-medlemmer i tre av landets kommuner, om strykninger på FREMSKRITTPARTIETS lister, med den bestemte hensikt å få sjaltet ut bitre motstande-

re, og istedet sikre kommune-styre plasser til folk som hadde sagt seg villige til å ta opp våre saker.

Dette lykkes over all forventning, om enn «våre» folk senere brøt med FREMSKRITTPARTIET. En av dem, Jarl Eik, sitter fortsatt i Oslo bystyre, og innehar også plasser i Sosialutvalg og Sosialomsorgsnemnd.

Slike kumulasjoner er fullt lovlig ved kommunevalg, noe vi fullt ut bør nytte oss av ved kommunevalget neste år.

Norge gir økonomisk støtte . . .

(Forts. fra s. 5)

rekke av våre ledende politikere. Selvfølgelig også til Høyres ledelse.

Men ingen har reagert på advarslene fra den amerikanske senatskomiteen. Tvert imot sa formannen i Stortingets utenrikskomite, Jacob Aano, da jeg henviste til denne komiterapporten under Fredsforum i TV om fredsprisutdelingen til biskop Desmond Tutu, at han ikke så på U.S.A.'s som noen god rådgiver i Afrikaspørsmål.

Klarere kan det vel ikke innrømmes at selv om vi står på U.S.A. side i Europa, står vi på Sovjets side i Afrika.

«Syd-Afrika i dag»
Afrika-instituttets forlag
Ravnsborgv. 18
1346 Hvalstad

Brubygggarar . . .

(Forts. fra s. 3)

deira land skulde ende opp som ein liten, men strategisk viktig, sovjet-satellitt. Treholt kjempa hardt saman med dei greske venene for «demokrati i Hellas.» Akkurat som norske «moskovitter» i 30-åra kjempa for «demokrati» i Spania.

– Skyldspørsmålet er det vanskeleg å gjere seg noko sikker meining om. Ein lyt då tru at lagretten har havt eit grunnlag som ikkje gav rom for tvil, når dei dømte Treholt skyldig. Men det er vanskeleg å tru at Arne Treholt sjøl har forstått at han vart utnytta av Moskvass menn. Og det er vanskeleg å tru at ein mann med hans karakter kunde vera brukande som betalt «storspion.» Han synest ikkje å ha kome på den tanken at ei finsk «Marja» kunde vera ei lokke-

due, og han hadde absolutt ingen misstanke til New-Yorknaboene Jim og Barbara. Det lyder fantastisk at ein «storspion» kunde vera så truskyl-dig.

Men dei mange spørsmål som boka reiser, får vi nok ikkje svar på før endeleg dom er fallen, kanskje ikkje då heller. I mellomtida vandrar tankane bakover i tida, til ein som verkeleg prøvde å vera brubygggar, og som også hadde føresetnader for å vera det. Også han vart sett i fengsel, sikta for landssvik. Men han vart ikkje servert «sprøstekte vafler» under forhøyr, og han fekk ikkje sitte i sella si og skrive bok. Ingen «stjerneadvokater» stod fram og førde forsvaret for han. Dermed skal ikkje noko vondt vera sagt om han som førte forsvaret den gongen, han gjorde sikkert sitt beste. Men han visste også kor langt han kunde gå framfor ein mektig lagmann. Og han visste at klienten hans alt var dømt, ein «avviker» eller «kjetter» som var både «krossfest» og «steikt» i «mediaenes flomlys.» (S. 362.)

Kven Treholt så er, brubygggar eller noko anna, – han er i godt selskap.

Nesna, den 29/1 1986
Trygve Engen

Ingen fred gjennom . . .

(Forts. fra s. 2)

betalt ut i stedet for å bli eiet og leiet ut av bankvesenet. Dette er grunnen til at de vestlige massemedier til økende grad nedrakker lederne for slike land. Disse på sin side er villige til å bruke ethvert tenkelig middel for å hindre at også deres folk skal ende som slaver under det internasjonale bankpengesystem som FN er eksponent for.

FN's og humanitære organisasjoners pengeinnsamlinger har kun til formål å ta penger ut av sirkulasjon i de gjelds-tyngede land for dermed å skape flere konkurser. For bankierne trenger nå utvidelse av sin kontroll med verdens produksjonsgrunnlag for å forebygge at de islamske og buddhistiske banker skal kunne be-

nytte noe av det for sine egne, gjeldsfrie og renefrie bedrifter som vil kunne produsere billigere enn ågerkarenes multinasjonale storkonserner.

Derfor går veien til verdensfred bare gjennom bekjempelsen av FN og alt dets vesen i alle sine avskygninger.

Stokmarknes

Olav Hoaas

«Lofotposten» 15.1.-86

President Reagan's krigs-erindringer

Det velansette DER SPIEGEL forteller følgende i nr. 11/84: «President Reagan mintes nylig sine krigsopplevelser i Tyskland. Under et besøk av den østerrikske nazijeger Simon Wiesenthal i det Hvite Hus i mitten av februar fortalte presidenten at han under den annen verdenskrig hadde vært kameramann i den amerikanske armé og hadde filmet nazistenes grusomheter i konsentrasjonsleirene. Da historien ble videreført av en av konferansedeltakerne ble man meget forbauset. Det er nemlig en kjennsgjering at Reagan under den annen verdenskrig aldri forlot Amerika. Tvertimot tilbragte han hele sin tjenestetid (fra april 1942 til desember 1945) som offiser i en enhet av USA Army Air Corps, som produserte propaganda- og undervisningsfilm – i Hollywood! At Wiesenthal og hans ledsagere skulle ha misforstått historien om Reagans krigstjeneste er usannsynlig. I november 1983 fortalte nemlig Reagan samme versjon for Israels statsminister Jizak Schamir med det tillegg at etter at han hadde sett de tyske grusomheter hadde hele hans bekymringer dreiet seg om det jødiske folk.» Historeinteresserte henvises til nevnte nr. av DER SPIEGEL hvor det er å finne under rubrikken Personalien.

Sverre Nielsen

En del stoff

må stå over til neste gang, men vi er stadig mottakelig for innlegg.

Red.

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17–20, tirsdag kl. 11–14, onsdag kl. 17–20.

Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO 1.

Kontoradresse: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO. TLF.: (02) 19 06 71.

Gir historiebøkene grunnlag . . .

(Forts. fra s. 1)

Dette var sjølvsagt like elementært for dei krigførande partane i 1940, slik det klårt går fram m.v. av den britiske noten til den norske regjeringa frå 5. april s.å., der britane sa seg rett til «å foreta slike motforanstaltninger (-) som de må finne passende under foranliggende forhold.»

Alt i 1948, etter Nürnbergdommen, blei altså historikarane og våre seriøse avisredaksjonar klar over samanhengen, men sa ikkje ifrå. Dermed kunne krigens slagskugge, som då låg over alt som var tysk, framleis tøyse seg innover alt som var NS, «ein for alle og alle for ein». – Denne skuggen dekte såleis over at kyrkja sin fremste mann her i landet, biskop Bergrav, i eit hyrdebrev i 1940 skreiv at «ved spørsmål om å melde seg inn i NS. Enhver må følge sin overbevisning.»

I 1945, då uviljen mot alt som var NS var på det sterkaste, vedtok Høgsterett med 7 mot 4 røyster at også passivt medlemskap i NS var straffbart. – Eg prosederer ikkje på at når over tredjeparten av Høgsteretts medlemmer vorterte for at såkalla passivt medlemskap i NS ikkje var ulovlig, måtte tvilen vera heilt openlys. Mitt forsvarsinlegg gjeld alle dei som meinte at den tyske okkupasjonen var ei legal forsvarshandling etter folkeretten, og som melde seg inn i NS som ein protest mot den militærpolitikken vår eiga 1940-regjering hadde ført for 9. april og som eksilregjering i London under krigen. Å laga harde straffelover som *skramsel* under ein krig, ser eg på som ei form for legale krigsvåpen, men når ei eksilregjering kjem heimatt og set i gang straffefølgjing mot folk som har gjort sitt beste for å halde samfunnslivet i gang i harde krigstider, då må eg segja som Peer Gynt: «Tenke det, ønske det, ville det med, men *gjøre* det! Nei, det skjønner jeg ikke!»

Ingen politiske parti har fått Vår Herres garanti mot kriminalitet, slett ikkje Nasjonal Samling, som dessutan måtte gjennomleva ei krigstid, då kriminalitet lett kan bli ein del av kvardagen. – Så langt eg har røynt det, var det i allfall ikkje NS-folk som gjekk lengst når det gjaldt svartebørshandel. Dei som av ideelle grunnar hadde meldt seg inn i partiet, burde jo også ha ideelle grun-

nar for å halde samfunnslivet i gang.

Som alle veit, blei kvart enkelt NS-medlem gjort medansvarlig for at partiet under krigen hadde innført det såkalla førarprinsippet i stats- og kommunalpolitikken. At dette var eit klårt brot på vår statsforfatning, kan ikkje vera tvilsamt, men dette må etter mitt skjønn vera meir ei politisk enn ei kriminell handling. Om kvart enkelt medlem i dette tilfellet skulle kunne bli gjort medansvarlig og straffedømt som for ei kriminell handling, kan ikkje eg, som part i saka, uttala meg om.

Til samanlikning kan eg nemne at 1940-stortinget ikkje var folkevalt i samsvar med vår statsforfatning. Desse stortingsrepresentantane hadde nemlig løyvt seg sjølve eit ekstra år på Tinget, altså ei form for politisk korrupsjon, NB: gjort utan at landet vårt i det heile då var i ein nødssituasjon. Følgjelig kunne heller ikkje 1940-regjeringa vera i samsvar med konstitusjonen. Når denne regjeringa dessutan bryt med vår konstitusjonelt erklærte nøytralitet, og dermed er den direkte årsaka til den tyske okkupasjonen, tykkjer eg at aktørane frå 1940 burde gå stilt i dørene når det gjeld om å skulde andre for politisk kriminalitet, og så nådeløst gå inn for å få kvart enkelt NS-medlem kriminalisert.

Ein bør kunne vente at folk som stiller til stortingsval, har eit visst minstemål av kjennskap til og ansvar for si eiga samtidshistorie. – La meg i denne samanhengen få ta med eit lite sitat frå debatten i Stortinget i 1947 om godkjenning av den provisoriske landssvikanordninga, som NB! alt hadde vore i bruk sidan 1945. Her får det greie seg med å sitere litt frå Moseids innlegg i denne debatten, særlig fordi hans innlegg etter mitt syn vil kunne tola å måtte «møte seg sjølv i døra» i ettertidas historiebøker:

«Det beste hadde sikkert vært at Stortinget allerede sommeren 1945 hadde tatt landssvikanordningen opp til behandling. Men dette støtte på så sterk motstand at det ikke lyktes. For mitt vedkommende gjorde jeg mitt ytterste for å få saken fram, men det var en mur av motstand, så ikke noen mulighet til å få den behandlet forelå. (-)

Så vil jeg si at alle de klisjéer man lager for å få laget forbrytere i vårt land, etter min mening vil bli underkjent før eller siden. (-) Det er de som taler om at vi bare kan utsette dette til historiens dom. Er de ikke klar over at vi skriver historie i dag? og at den kommer til å melde seg med sine konsekvenser og med sin nemeses, ikke bare for oss som arbeider i dag, men den vil ramme vårt folk. . . »

«Vårt nødanker i farens stund» er eit uttrykk partipolitikarane gjerne bruker om Grunnlova. «Vårt nødanker», det er liksom eit bibelord så godt å lite på og trøyste seg til når ein er i naud, slik som under ein krig. Men då tyskarane kapitulerte, hadde ikkje sigerherrane lenger bruk for eit slikt nødanker i farens stund. Og taparane, endå Grunnlova er ei nødanker nettopp for alle taparar, viser historia få døme på at sigerherrane har brydd seg om det.

I min lesnad av historiebøker kan eg ikkje minnast å ha lese eller høyrtd ordet «gjen-gjeldelse» så ofte og så lenge etter ein kapulasjon. Ordet kling kanskje litt mildare enn *hemn*, kanskje som eit «nød-anker» å trive til – i eit militærpolitisk hav som blir jamt meir opprørt over jamt meir gjen-gjeldelse. – Det er blitt sjeldnare å høyre at «Hemnen høy- rer Herren til.»

Britane hevda at dei hadde rett til å borde «Altmark» i Jøs-singfjorden fordi det var britiske fangar ombord i båten, og jøssingane var fullstendig einige med britane. – Då eg nemnde at å ta fangar var allment gjodkjent krigføring, og spurde om tyskarane heller skulle ha kasta fangane på sjøen, fekk eg omgåande svar: Er du blitt nazist?

Når eg nemner denne episoden frå 1940, er det i samanheng med ein TV-reportasje i NRK om Afghanistan for ei tid sidan. Bilda vi fekk sjå, etterlet ingen tvil. Reporteren fortalde at i Afghanistan var hatet no så intenst at geriljasoldatane i det heile ikkje tok fangar lenger. – Han sa det så rolig som om dette var blitt ei dagligdags hending i åttiåra, og sidan eg ikkje har høyrtd eller sett nokon reaksjon på denne forma for moderne krigføring, undrast eg på om det kan vera historiebøkene det er noko i vegen med, for dei skal jo også vera lærebøker, eller om eg må spørja som Wergeland: «Hvi skri- der Menneskeheden saa langsomt frem?»

I dagens godkjente historie-

bøker heiter det at tyskarane greidde å ta oss på senga hin 9. april fordi forsaret vårt var for dårleg. – For å tilsløre det som faktisk skjedde, er det mange gonger for året i desse førti åra etterpå blitt ringla med politiske barneargler for å få «barnet» til å sjå den «rette» vegen.

Like smart kom den neste avleiingsmanøvreren frå Ap-regjeringa ved å bruke «tatt på senga»-rangla for å få landet vårt inn i NATO, og NB; ein betre gåvepakke kunne ikkje ei sterkt USA-vennlig Høgre-regjering ha fått, for ikkje å snakke om USA, som no fekk flytta grensene sine heilt inn til Sovjets nordflanke. – Kven skal ein vel kunne skulde på når den neste stormellen kjem, med eit brak som gjer himmel til Hel!

Finst det bakgrunn for eit slikt «brak» i dag? – Som vi veit, viste britane til folkeretten i sin førnemnde note frå 5.4.-40, så vel som at tyskarane viste til den same folkeretten når det galdt okkupasjonen av norsk jord. – Kan så Sovjet ha grunn for å frykte ein blok-kade?

Sovjet har både aust-, sør- og vestvendte hamner, men alle desse hamnene kan lett blokerast av NATO eller av USA-påverka statar. Berre den nordvendte hamna, Mur-mansk, vender ut mot fritt hav. – Ein treng ikkje om å vera at kommunist for å forstå at Sovjet i dag ser med skepsis og mistanke til alle NATO-tiltak langs sin mordflanke, særlig når eit land som aldri har vore truga av Sovjet, no endåtil har gått til lagring av amerikansk militærmateriell. Dette må naturleg nok føre til både meir spenning og meir mistanke i nord, ikkje til det første vilkåret for fredelig sameksistens; tillit i eit jamt meir ope samfunn.

Eit jubileumsår er også eit vurderingsår. – Har vi lært noko av det som skjedde for førti år sidan? Har vi lært at skal det kunne bli fred, må vi – anten vi liker det eller ikkje – godta at også krigen har sine lover, så vel som at ein okkupant har sine legale rettar. Eller skal vi framleis etterleva den velbrukte regelen frå massepsykologien om at ein kan dekke over gjort urett ved å halde fram med å gjera urett?

Fredsprisen til Rudolf Hess

Av Anna Stang Havstad

Det har vært så meget snakk om Nobels fredspris i det siste. Noe som undrer meg er at den aldri har vært foreslått til Rudolf Hess.

Med bevisshet om rissikoen, fløy han til England for å underhandle om fred og i håp om å få den. Men engelskmennene ville ikke snakke med ham. De satte ham bare i fengsel, der han har sittet i 44 år.

Var det ikke på tide at verden kom til fornuft og begynte å tenke på hva som er rettferdig?

Seierherrene er fulle av hat mot de overvunne og dømmer etter sine følelser.

Om 100 år vil vel minneskene ha kommet sannheten nærmere slik at de ser feilene på begge sider.

Men ennå har vi ikke lov til å se annet enn tyskernes feil.

Anna Stang Havstad

STORBRITANIA VILLE LEGGE SOVJET-BYER ØDE

Storbritannia hadde planene klare for et kombinert kjernefysisk/bakteriologisk angrep mot de sovjetiske storbyene umiddelbart etter den annen verdenskrig, melder London-avisen The Times.

I et memorandum fra våren 1946 vurderte den britiske overkommandoen mulighetene for å bombe alle de sovjetiske byer med over 100 000 innbyggere som lå innenfor rekkevidde fra baser i England, India og Kypros.

Ifølge Times ble den endelige rapporten, kalt «Fremtidig utvikling når det gjelder våpensystem og krigsmetoder», lagt fram for den britiske generalstaben i juli 1946. Utredningen var foretatt av en komite ledet av den fremstående forskeren og regjerings-rådgi-veren Sir Henry Tizard.

«Samfunnsliv, 15/1-86»

VIDEO/LP OG MILITARIA

Video VHS og BETA ca. 30 varianter fra 3. Rike og verdenskrigen, likeså 100 varianter LP, MC og ca. 1000 militaria, fra årene 1800–1945. **Skriv til:**

N. IMP. Boks 545, 3101 Tønsberg

STOR SKAM

Et svar til «Sogning» fra Bjørg Bugge

«Nå blir selvsagt folk som ikke bor i Oslo, eller har fortrolighet innenfor makt-eliten rundt «Folk og Land», mer å regne som hår i suppen enn medspillere.»

Jeg ble eitrade sint da jeg leste innlegget ditt i nr. 1 1986, hvor du bl.a. kom med dette spark, som folkene bak avisen vår burde vært spart for.

Hva mener du egentlig med slikt sludder? Hvor vil du hen?

Selv bor jeg på en vestlands-øy ut'ne havet, men har likevel i en årrekke hatt kontakt med «Folk og Land», hvorunder jeg har lært sliterne i redaksjon og ekspedisjon å kjenne som redelige, uredde mennesker.

Uten fem flate øre i lønn jobber de to redaktører dagen lang (og natten med) for å holde avisen igang, og betaler selv alle rikstelefoner og reise-penger til Oslo i forbindelse med utgivelsen. De bor nemlig

ikke i Oslo, (en by som du har lite til overs for, såvidt jeg forstår) men har sitt tilhold på tjukeste bondelandet, i Romerike og på Hadeland. Nå vet du det.

Rundt seg har de «makteliten», som du kaller det. Et fåtall idealister og «gå på»-menesker som i all slags vær troppe trofast opp på vårt kontor, i og utenfor kontortid, hvor de pakker og adresserer avis- og bokpakker, flyr på postkontor og andre ærend, skriver massevis av brev, tar imot norske og utenlandske besøkende, bygger opp vårt bibliotek og dokumentarkiv og stadig tilrettelegger nye fremstøt. Lønn; gleden over arbeidet, ellers intet.

«Makteliten» består også av alle dem som hvert år samles på årsmøtet, som er høyeste myndighet, der valg av ledere og andre viktige avgjørelser blir tatt. Der vi alle bestemmer.

Har du selv latt din røst høre på et slikt årsmøte, Sogning?

Jeg forstår sannelig ikke at folkene bak avisen vår vil ofre familieliv, tid og penger på utgivelsen, når de opplever et slikt syn på dem, som det du har gjort kjent.

Kan du komme med forslag til avløsere, vet jeg at de vil bli begeistret. Men for all del; kom ikke trekkende med medlemmer av Nasjonalt Folkeparti, som såvel innad som utad har søkt å ødelegge alt for oss. Det er riktig at vi trenger unge folk til å føre kampen videre, men heller en forgubbing av våre virksomheter, enn til-sig av ungdommer som fortsatt sverger til Nasjonalt Folkeparti og dets kriminelle fremferd.

5457 Arnavik
Bjørg Bugge

UNDER TRYKKING

er det kommet flere brev i forbindelse med «Sogning»s innlegg i nr. 1. Vi tar dem med i neste nummer.

Da vil vi også finne interessante artikler og innlegg av Arne Heiberg, Trygve Engen, A. I. Bru og en rekke andre velkjente skribenter.

Står lykken oss bi vil neste FOLK OG LAND komme tett oppunder påsken.

Red.

Prof.dr. Hermann Harris Aall

ble en gang under okkupasjonen intervjuet i Oslo Illustrerte. Det var et meget levende og festlig intervju, og jeg kom til å tenke på dette nå i dag i forbindelse med alle de økonomiske sanksjoner som nu synes mere og mere aktuelle.

Herman Harris talte i sitt intervju om sitt syn på England. Han sa bl.a. følgende: «Jeg har alltid vært begeistret for og sjarmert av den engelske Lord som fisket laks i våre elver. Og min slekt har vært i England gjennom flere hundrede år, men allerede som ganske liten fikk jeg for første gang innblikk i dette imperiums utenrikspolitikk. En onkel kom på besøk til oss, tok meg på sitt fang og sa følgende: «Ja, du har det godt du Hermann, som kan spise ordentlig brød hver dag. Da jeg var gutt måtte vi spise barkebrød fordi England herjet våre kyster så vi ikke fikk korn.» Det var den første økonomiske sanksjon jeg hørte om i mitt liv. Da begynte jeg å studere britenes historie både i Østen og Vesten og opplevet da også som (eldre) moden mann hvordan det samme ble praktisert under første verdenskrig i

forhold til Tyskland. Her i Norge var vi da helt under engelsk herredømme, for hvis f.eks. en norsk forretningsmann da under første verdenskrig, våget å ha forretninger med Tyskland, og dette ble rapportert til den engelske ambassade, så ble han fullstendig boikottet og ruinert. Jeg kjente personlig en grosserer som fortalte meg følgende: «En dag kom en mann inn til meg og foreslo noen skitne forretninger i samarbeide.» – Grosseren ble da så sint at han personlig, med egne hender kastet ham ut av forretningen. Men da gikk vedkommende til den britiske ambassadør og fortalte at min bekjente drev ulovlige forretninger med Tyskland. Heldigvis kunne han bevise at dette ikke var sant, så han ble ikke rammet som så mange andre. Hvis man kom til Tyskland de første år etter første verdenskrig, var det forskrekkende å se at nøden og sulten, mangel på mat og varer fremdeles holdt ved. Uansett hvem man holder med, synes det meg å være en meget sjofel og uakseptabel form for krig, dette med økonomiske sanksjoner.»

K. N.

Derfor er Sovjetunionen vor fjende!

CLAUS I DAG:

Der er stor forskel på domme og fordomme. Domme fældes på grundlag af eksakt viden (og en vurdering – mens fordomme beror på formodninger og noget man har hørt og antager for rigtigt).

Jeg antager, at mange frontkæmpere ofte har hørt udtalelser som: Hvad i alverden har du egentlig imod russerne – de er vel mennesker som alle andre?

Sagen er; det er de ikke! Man kan ikke argumentere og diskutere ret meget med den typiske russer, og årsagen er enkel. Russerne har aldrig kunnet informere sig på fornuftig måde om forholdene i verden. De er altid – først under zaren og senere under det kommunistiske styre – holdt i uvidenhed og blevet indoktrinert. Deres omverdensmodel er i bund og grund forkert. Og det udelukker en fornuftig meningsudveksling. På en måde

det samme, som hvis man skulle diskutere komplicerede problemer med et 10-årigt barn.

Men russerne er naturligvis ikke 10-årige børn. De har dannet sig meninger – men på en forkert basis. Og når udgangspositionen er forkert, så hjælper selv intelligens og logik ikke noget.

I Danmark er nylig udkommet en interessant bog om Rusland (Rusland, Rusland) – af Jahn Otto Johansen) oversat fra norsk. Forfatteren, der er en stor beundrer af den russiske «folkesjæl», redegør for Ruslands historie og blev anmeldt i Berlinske Aftenavis den 29. november 1985. Bogens fortæller – Volodja – siger bl.a. følgende interessante og tankevækkende ord om russerne:

«Ruslands skæbne blev ifølge overleveringen afgjort for godt 500 år siden, da tatarerne knuste al modstand og indlemmede det meste af Rusland i det mongolske rige.

Derfor er Rusland forblevet halvt asiatisk, og derfor har de demokratiske reformforsøg altid lidt skibbrud. Russerne kan takke asiaterne for den stærke centralisme og det autoritære styre. Også tilbøjeligheden til lydlighed og underdanighed ses som en arv fra tartaertiden. For de fleste russere betyder demokrati kaos, og eftersom de foretrækker orden, ønsker de en almægtig hersker, som de kan frygte og respektere. Lidelse og undertrykkelse tilskrives ikke despoten, men hans korrupte embedsmænd og magtsyge rådgivere. Den enevældige hersker er «sine børn en streng far» kan straffe så det gør ondt, men han er retfærdig.

Det er en sådan hersker, de russiske masser søger – ikke en popularitetssøgende noksagt. Respekten for Bresnjev kunne ligge på et meget lille sted fordi russerne ikke frygtede ham (sic).

Allerede Stalin havde før krigen indført zartidens mili-

tære rangorden og epauletter. Han trådte frem for folket i fuld uniform. For mange er Stalin og fædrelandet stadig synonyme begreber.

Det er disse karakteristika, som præger russeren – og dermed den russiske udenrigspolitik.

Set i lyset af denne viden bliver det forståeligt, hvorfor Sovjet havde så store respekt for præsident Nixon – og nu har overført den til Ronald Reagan.

Her mødte de mænd, de kunne forstå. Mænd der talte et magtsprog, som vakte beundring – og frygt!

Mange husker sikkert det komisk-rørende intermezzo, da præsident Carter i sin tid ved et møde med Bresnjev udtalte: Hr. Bresnjev og jeg er enige om, at Gud ikke vil tillade en krig mellem Sovjetunionen og os! Hvorpå han omfavnede Bresnjev – der var himmelfalden.

Under en af talrige småkrige mellem Egypten og Israel for

nogle år siden, skulle en amerikansk officer mægle mellem de stridende parter. Det foregik i en ørkenlejr, hvor egyptiske og israelske officerer var samlede.

Den amerikanske officer indledte mødet med ordene: Gentlemen – lad os nu sætte os ned og ordne disse problemer i en god kristen ånd! Alle så desorienterede på hinanden – disse ord var tomme for dem og helt uden mening.

Det er sandt, at russerne kun er en minoritet i Sovjetunionens folkemylder, men det er dem, der præger hele samfundet og nogenlunde fælles for alle folkeslagene i Sovjetunionen er de førnævnte karakteristika.

Russerne betragter magt som ret – de respekterer styrke, ja beundrer den – mens svaghed betragtes som noget uværdigt.

Med disse facts i baghoved må Vesten tilrettelægge sin politik overfor Sovjetunionen.

Det er vor eneste redning!